

La serra Borina, en el bray d'Oló

INDRETS. Els darrers moviments de formació del Pirineu van plegar en alguns llocs de la Catalunya Central les roques sedimentàries originades milions d'anys abans; un dels plecs formats passava per l'actual Santa Maria d'Oló i era del tipus "anticlinal", o sigui, més aixecat del centre que de les vores.



Si no hagués actuat l'erosió tindríem una petita serra, però no ha estat així, ja que on es formava el plec hi passava la primitiva riera d'Oló i com que el terreny pujava molt lentament la riera no es va desviar, simplement compensava l'aixecament erosionant la llera sense canviar de lloc. Així que en un llarg tram l'actual riera passa just pel plec. El que podia haver estat una serra ara és una vall, és el que en geologia s'anomena un bray, definit com a «vall excavada en un plec anticlinal».

Des del mateix poble, a la zona de la Salada i el serrat del Segimon ja es veuen estrats fortament inclinats que formen part del plec esventrat, el bray. I de camí cap a l'indret recomanat en veurem d'altres, alguns fins i tot gairebé verticals. Passat el molí d'Altimires, ens trobarem amb un impactant decorat geològic, l'extrem occidental de la serra Borina, on la riera ha erosionat la base de la muntanya per formar una vessant abrupta. Estem en el flanc meridional del plec, ja que els estrats tenen un fort pendent cap al sud, però amb una disposició molt complexa on es barregen fractures, desplaçaments i petits plecs secundaris molt pronunciats, testimoni d'una història geològica ben moguda, tenint en compte que aquestes roques es van formar en capes horitzontals. I a més de les formes sorprenen els colors: es barregen de forma caòtica els estrats de gresos i margues de color vermell amb altres de color gris blanquinós. Per tot plegat aquest sector és un dels paisatges més vistosos i fotogènics de les nostres comarques, un monument geològic que cal anar a veure.

Nom del paratge: Serra Borina, en el seu extrem occidental.

Situació geogràfica: Terme municipal de Santa Maria d'Oló. Des del poble cal baixar pel carrer Josep Sauleda, que continua com a carretera asfaltada i travessa la riera, on comença la pista que segueix riera avall i que en poc més de 2,5 km ens portarà al peu de la serra.

Procedència del nom: Al Diccionari català-valencià-balear trobem que un dels significats de la paraula "borina" és «anar de tort o de través ... a la torta, que no fan filera...». Podem suposar que la rebregada disposició dels estrats ha donat nom a la serra.

Situació geològica: La zona forma part de la Depressió Geològica de l'Ebre, dins de la unitat anomenada Formació Artés. Importància geològica: El bray d'Oló i el paisatge que se'n deriva són importants elements del patrimoni geològic del Geoparc.

Materials geològics: Totes les roques són sedimentàries continentals. Hi predominen les lutites i gresos vermells amb alguns nivells grisos i calcàries lacustres.

Edat de la formació: La sedimentació data de l'Eocè Superior, a l'entorn de 35 milions d'anys enrere. El plec es va formar uns milions d'anys més tard i l'erosió que configura el relleu fa milions d'anys que dura i continua avui.

Curiositats: A subsòl d'Oló hi ha la mateixa sal que a Sallent o a Súria, que aquí és a prop de la superfície a causa de la formació del plec i la seva erosió; una conseqüència és la surgència d'aigua salada en el lloc anomenat precisament la Salada.